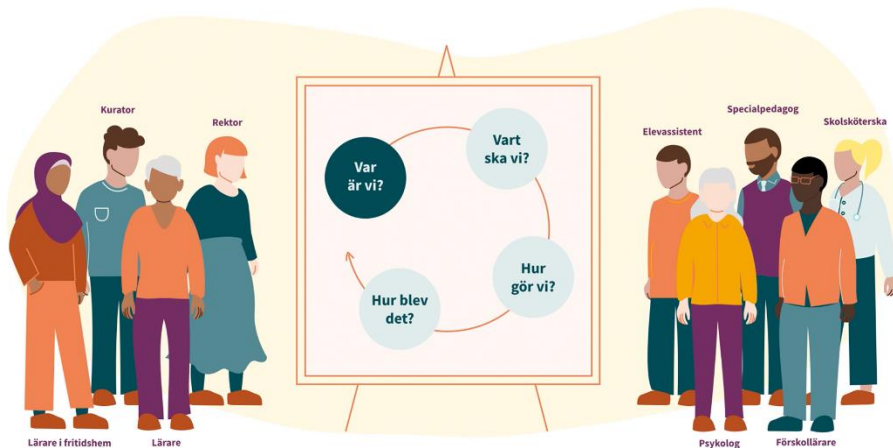

Film 3 Uppmärksamma behov av stödinsatser i olika lärmiljöer

Kvalitetshjulet – var är vi – vart ska vi?

I den kollegiala dialogen om hur elevers behov tidigt kan uppmärksammas är frågorna ”var är vi?” och ”vart ska vi?” viktiga. ”Var är vi?” handlar om att skapa ett nuläge när det gäller elevens aktuella förutsättningar och behov i förhållande till undervisningen och skolsituationen som helhet. ”Vart ska vi?” handlar om vad undervisningen och stödinsatserna förväntas leda till i relation till utbildningens mål.

Ni kan inspireras av följande frågor i er dialog:

- Vilka möjligheter har ni att samverka kring frågorna i kvalitetshjulet?
- Hur kan ni möjliggöra samverkan mellan all personal och mellan olika professioner?
- Vad är viktigt att tänka på i arbetet med att bedöma elevers behov av stödinsatser?
- Hur kan bedömning av elevers behov av stödinsatser göras med god kvalitet?

Kartan – elevens hela skolsituation

Hela den miljö och det sammanhang som eleven befinner sig i under en skoldag påverkar elevens lärande, utveckling och välbefinnande. Det kan röra sig om behov som finns i skolan och på fritidshemmet, i olika ämnen, ämnesområden, situationer och lärmiljöer. Den sociala, fysiska och pedagogiska miljön påverkar elevernas förutsättningar för lärande. Det är en fördel att organisera verksamheten så att berörd personal kan samverka för att skapa en nyanserad bild av en elevs skolsituation.

Ni kan inspireras av följande frågor i er dialog:

- Vad behöver ni synliggöra för att tillsammans skapa en komplett och nyanserad karta över en elevs skolsituation?
- Hur kan hänsyn tas till hur omständigheter på individ-, grupp- och skolnivå påverkar en elevs förutsättningar och förmågor?
- Vilka professioner brukar samverka kring att synliggöra en elevs behov av stödinsatser?
- Vilka utvecklingsbehov finns i er verksamhet?

Varje elevs rätt

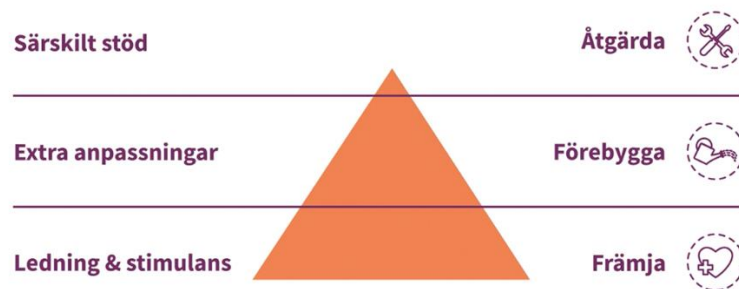

Alla elever har rätt till undervisning och stödinsatser utifrån sina förutsättningar och behov och skolan ska sträva efter att alla elever ges möjlighet att nå utbildnings mål. Varje elev har också rätt till delaktighet i sitt eget lärande och i utformandet av stödinsatser. Undervisningens sammanhang och lärmiljöer kan ge elever olika möjlighet till delaktighet och tillgång till stöd.

Ni kan inspireras av följande frågor i er dialog:

- Hur skapar era undervisningssammanhang och lärmiljöer förutsättningar för alla elevers lärande?
- Hur arbetar ni med varje elevs rätt till stöd?
- Hur kan ni tillsammans bidra till att elevers behov av stödinsatser uppmärksammas skyndsamt och tidigt?
- Hur kan ni möjliggöra att en elev får stöd i den omfattning och på det sätt eleven behöver?
- Vilka möjligheter och utmaningar finns i er verksamhet?

Pyramiden – att definiera ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd

Ledning och stimulans är basen i skolans arbete med undervisning och stödinsatser. Behov som uppmärksammas hos enskilda elever bör ligga till grund för hur undervisningen planeras så att den blir tillgänglig för alla elever. Det är värdefullt att föra en dialog kring hur innebörden i begreppen ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd hänger ihop och påverkar er undervisning. Den samlade elevhälsan, lärare och övrig skolpersonal kan bidra med olika perspektiv och kunskaper i denna dialog.

Ni kan inspireras av följande frågor i er dialog:

- När och hur diskuterar ni definitionen av och förhållandet mellan ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd?
- Vilka möjligheter, hinder och dilemman ser ni?
- Hur samtalar ni om hur undervisningen och utbildningen i sin helhet främjar elevernas lärande och förebygger skolsvårigheter?
- Hur tänker ni att undervisningen och skolsammanhanget kan se ut när basen i pyramiden är bred?

Uppmärksamma behov i olika lärmiljöer

Möjligheten att tidigt upptäcka om en elev är i behov av stödinsatser påverkas av hur undervisningen utformas. Ni behöver tillsammans fundera över vilka metoder och underlag som kan användas för att skapa en bred och nyanserad bild av fungerande situationer och utmaningar som finns i elevens skolsituation. Det är angeläget att reflektera över vilken information olika underlag ger och vad ett tillräckligt underlag kan innebära. Den gemensamma analysen och de slutsatser ni drar om en elevs behov av ligger till grund för er utformning av undervisning och stödinsatser.

Grundläggande frågor för att uppmärksamma behov kan vara:

Vad vet ni? Vad behöver ni ta reda på? Hur tar ni reda på det?

Ni kan inspireras av följande frågor i er dialog:

- Vilka metoder och underlag använder ni för att uppmärksamma en elevs behov av extra anpassningar?
- Vilka metoder och underlag använder ni för att uppmärksamma en elevs behov av särskilt stöd?
- Vilka för- och nackdelar finns med olika sätt att samla in information och göra en bedömning av en elevs behov av stödinsatser?
- Hur vet ni att er analys av informationen ger de svar ni behöver?
- I kartläggningen bör det finnas ett tillräckligt underlag för att det ska vara tydligt när elevens svårigheter framträder. Även elevens styrkor och vad som ger eleven förutsättningar att lyckas är

betydelsefullt. Vad kan ett tillräckligt underlag innebära i praktiken?

- Kartläggningen och den pedagogiska bedömningen ska ha ett pedagogiskt fokus. Vad innebär det för era slutsatser om stödåtgärder? Kan det finnas en skillnad mellan ett pedagogiskt och ett organisatoriskt fokus som får betydelse för val av stödåtgärder?
- Alla som deltagit i kartläggningen kan med fördel bidra i den gemensamma analysen. Vilka olika professioner ser ni som viktiga i analysen och vad kan olika professioner/personal bidra med?